Anul I. — Nrul 23. Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 27 Noemvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. *A. C. CUZA*

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA
I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Editor-proprietar:
ALEXANDRU TIERANU

✤ Ion I. C. Brătianu

In dimineața zilei de 24 Nov., a murit prim ministrul României, Ion I. C. Brătianu, după trei ore de grozave chinuri. Guvernul a demisionat. Inalta Regență a încredințat pe d-l Vintilă Brătianu cu formarea noului guvern. Noul guvern se compune din membri guvernului demisionat, cari a depus jurământul, în ziua de 24 l. c.

Noui turburări antisemite la Budapesta

La Școala Politehnică au avut loc noui manifestațiuni antisemite. Ministru instrucțiunii publice, contele Klebelsberg, a avut azi mai multe intrevederi cu rectorul politechnicei, spre a decide asupra măsurilor ce urmează a se lua pentru potolirea spiritelor. S'a decis ca rectorul politehnicei să înceapă o anchetă disciplinară împotriva studenților cari iau parte la turburări, pedepsindu-i cu excluderea, până la darea deciziunei consiliului disciplinar.

Așa se vede, că jidoviților din Ungaria nu li-a succes să seducă studențimea universitară, cu excrochiile lordului „Marea Roșie". Studenții au demascat pe jidanul „Marea Roșie" și pe complicii săi politici, în cari nu au nici o încredere. Nu vor lăsa să se șteargă „Numerus clausus" la universitățile din Ungaria.

— **„Eliminarea jîdanilor** din domeniul culturei — e o problemă de existență pentru noi.

Elimenarea din domeniul culturei implică însă: eliminarea din domeniul economiei naționale, unde cultura își are rădăcinile ei." **A. C. Cuza.**

30 preoți catolici expulzați din Cehoslovacia

In Cehoslovacia agitatorii pentru revizuirea tratatului de pace sunt urmăriți și se întrebuințează toate mijloacele permise de legi spre a-și pune în imposibilitate de a-și continua opera. Cazurile ce le povestim mai jos ne îndreptățesc să credem că Cehoslovacia a pornit pe calea cea bună în această privință.

Zilele trecute, au fost arestați în Cehoslovacia 8 inși bănuiți că fac propagandă pentru revizuirea tratatului dela **Trianon**. Unul dintr'ânșii, anume Laios Sabö, în etate de 45 ani, preot romano-cat. locuește în Cehoslovacia la Muncacs, din 1906; deci este cetățean ceh. Fiind însă aflat că face agitație pentru revizuirea tratatului de pace, a fost arestat împreună cu alții. Găsit că este născut la Careii-Mari, poliția cehă i-a făcut ordin de expulzare.

Ieri, un delegat al poliției cehe l-a predat poliției Halmeu.

Pactul cu minoritățile neastâmpărate

In seara zilei de 19 l. c. ora 18, d-l Filca Mihai, funcționar român la primăria comunei Jimbolea, — vestitul focar de dușmănie față de români — a plecat la o prăvălie ca să-și cumpere diferite lucruri necesare în casă. Intorcându-se spre casă, cu mânele încărcate de pachetele, la colțul „Casinei" este atăcat pe neașteptate de avocatul șvab Dr. Reichrath, președintele „Casinei", care îl lovește cu bâta peste cap. Nefericitul român cade cu capul spart la pământ și rămâne în nesimțire. (Își recăștigă conștința abea după 6 ore). Se prezintă un polițist, căruia advocatul Reichrateh îi spune, că a lovit cu bastonul pe Filca.

Avocatul șmecher, imediat și-a dat seama că a comis o crimă. Intră în „Casină" și strigă, că a fost atăcat pe stradă de un necunoscut. Prin această manevră încearcă de a se desvinovăți față de agresiunea comisă. Nemernicul atentator și-a vărsat toată ura ce o nutrește față de români, asupra nevinovatului funcționar român, pe care l'a pândit anume la colț, spre a'l lovi.

Filca zăcea într'o baltă de sânge pe stradă și în jurul lui răsfirate pachetele cumpărate dela prăvălie, iar paltonul ce'l purta aruncat peste umeri, sub dânsul. Nu avea nici o armă asupra sa. Nici măcar un baston. Culcat în sânge și inconștient a fost aflat de cei cari au sărit să-l „apere" pe agresor.

Martorii oculari povestesc, că felul cum a fost găsit nenorocitul, prezintă deplina dovadă, că de o eventuală agresiune din partea lui, nici nu se poate vorbi. Omul care merge cu gândul să se bată, nu-și aruncă paltonul peste umeri și nu-și încarcă mânele cu pachete, ci își caută o armă sau baston.

Imprejurările de față arată, că avocatul șvab, Dr. Reichrath, a comis acest atac banditesc, cu premeditare și pândindu-și victima.

Interesându-ne asupra cauzei, care a provocat furia agresorului, am aflat, că în aceași zi a avut loc o licitație publică la moara „Reform" reprezentată prin Dr. Reichrath. Funcționarul Filca Mihai, conducea licitația în favoarea comunei, pentru acoperirea restanței de dare, ce moara o datora comunei, de trei ani încoacea. Filca, ca funcționar corect, văzând, că șvabii interesați nu oferă nici un preț și nu voesc deloc să liciteze, a amânat licitația în absența licitatorilor, urmând să se fixeze un nou termin la care se vor aviza și satele învecinate. Deci a procedat cum trebuia și astfel a atras ura avocatului asupra sa.

Aflăm, că autoritățile locale nu au dat prea mare importanță faptului, fiindcă avocatul Reichrath este o „mare goangă" în sat: este președintele „Casinoului", care are pe baronul maghiar Csekonics, ca președinte de onoare. Se cunoaște spiritul ce dominează în acest cuib numit „Casină": dușmănia față de români. „Casinoul" are doi membrii unguri, restul șvabi, totuși toate imprimatele lor sunt tipărite în ungurește și limba de conversație a șvabilor tot cea ungurească.

In România-Mare, unde șvabii se bucură de toate drepturile naționale, ne miră cum de nu-i bate Dumnezeu pentru crima ce o comit în contra poporului lor șvăbesc, prin nutrirea sentimentelor iredentiste maghiare, atunci, când știu bine că sub trecutul regim austro-ungar, nu au avut școli nici drepturi naționale șvăbești. Iar astăzi în România se bucură de libertate, casi când ar trăi în Germania.

Prin gestul de mai sus se manifestă a dobitocească prostie.

Românul se împacă ușor cu ei, ca națiune loială și conștientă, dar își pierde, răbdarea, când îi prinde făcând politică iredentistă-maghiară. Șvabul să fie șvab, dar nu ungur, iar cei cari nu sunt capabili a înțălege acest lucru, să fie scoși din viata lor politică, fiindcă aceste elemente ignorante le pot cauza pagube morale și materiale.

Rușine să le fie acestor șvabi, că noi românii trebue să venim să le trezim conștiința națională șvăbească!

Fugiți la Liga Națiunilor, cu „reprezentanții" voștri și vă plângeți că valahii puturoși vă constrâng să fiți șvabi și nu tolerează, ca să-i atacați mișelește, pândindu-i pela colțuri, ca să le spargeți capetele.

Băgați seama. Ne-am săturat de prostiile voastre. Dacă vă mănâncă pielea, vă scărpinăm. Dar să nu regretați.

Iar dacă mâine-poimâne, veți ajunge acolo unde trebue să ajungeți în urma prostiilor voastre, să știți, că vina nu este a noastră, ci a conducătorilor voștri inbecili, cari v'au adus așa departe.

Valahul este blând și răbdător, dar când se revoltă, apoi vai de cel ce'l batjocorește!

Inregistrând cazul de mai sus, cu onoare ne adresăm autorităților noastre cu rugarea să binevoiască să facă pace și ordine în Jimbolea spre a nu ne expune la neîncetatele jigniri din partea elementelor dușmnoasă ideei de stat român. Să între la pușcărie toți agenții provocatori și toți inspiratorii lor.

Accentuăm, că prezentul caz nu este cel dintâi. Și d-l Dr. Pop a fost atăcat; subnotarul la fel, iar femeile române nu cutează să aducă apă dela fântâna arteziană, decât noaptea târziu sau dimineața înainte de ora 5, fiindcă în restul timpului sunt atăcate și bătute de șvăboaicele din Jimboela.

In fața acestei rușinoase situațiuni ne vine să ne ascundem sub pământ de rușine.

Nici un ac dela jîdan!

Mari manifestații italiene împotriva Iugoslaviei

Manifestațiunile contra Iugoslaviei au continuat și azi. La Roma, studenții s'au adunat la Universitate, unde li s'a citit proclamațiunea fascistă, apărută în "Foglio d'ordine". Studenții au strigat: Să trăiască Italia, jos Franța, jos Iugoslavia!

Apoi întreaga adunare, purtând în frunte drapelul Dalmației robite, s'a dus la mormântul eroului necunoscut, unde a îngenunchiat.

Un student a adresat asistenței întrebarea: „Sunteți gata să luptați pentru Dalmația robită? Studenții au răspuns: „Suntem gata".

După aceasta, studenții au format un cortegiu, care s'a îndreptat spre legațiunile Franței și Iugoslaviei. Pe drum au fost salutați, dintr'un balcon, de secretarul general al partidului fascist, Turati, care a rostit o cuvântare. Poliția a format un cordon puternic în fața legațiilor, risipind pe demonstranți. De eri, toate străzile din apropierea legațiilor au fost închise.

La Veneția studenții au rupt cordonul poliției în fața consulatului iugoslav, dar au putut fi împiedicați să înainteze. Scene similare s'au petrecut în fața consulatului francez.

Și la Florența studenții au încercat să demonstreze în fața consulatului francez, dar au fost risipiți de poliție. Seara s'au dus la Operă, silind orhestra să intoneze marșul regal și imnul fascist.

La Padua au fost maltratați 3 studenți iugoslavi. Pe poarta universității a fost arborat drapelul dalmatin și păzit de 2 studenți înarmați. Demonstranții au trecut cântând prin oraș.

La Neapoli, demonstranții au ovaționat armata și au strigat: „Jos Croația".

La Torino, Taranto, Pola, Forli și alte orașe, au fost manifestații ale studenților și cetățenilor, spre a protesta contra unor manifestațiuni provocatoare ale Iugoslaviei. Cortegiile s'au desfășurat în ordine perfectă fără nici un incident. In toate orașele manifestanții au menținut o atitudine calmă și demnă.

La Roma cortegiul studenților a depus o coroană pe Mormântul Soldatului necunoscut. Studenții au reînoit jurământul de disciplină și ascultare în fața voinței Ducelui, răspunzând astfel provocărilor de peste hotare.

Organul oficial al fasciștilor „Fuglio d'ordine" scrie, că Italia fascistă poate privi cu perfectă liniște încheierea tratatului franco-iugoslav deoarece în Iugoslavia trăesc 10 națiuni: sârbi, croați, sloveni, germani, unguri, români, bulgari, italieni, turci și muntenegreni. Și cantitatea și calitatea cetățenilor întrece chiar mozaicul fostei monarhii habsburgice. Iugoslavia sufere elefantiasis teritorial și este o Austrie habsburgică, însă revizuită și înrăutățită.

Poporul sârb suferă de neurastenie și de mania persecuțiunei.

Tratatul franco-iugoslav se consideră la Paris ca tratat de amiciție, iar la Belgrad ca tratat de război.

Se poate face bolșevism la sate?

Da. Se poate și se face. Și cu deosebire agenții bolșevismului se răspândesc printre Români și acolo se tinde a se arunca germenii acestui fel de putregaiu social.

Exemplu: In pașnica comună Pesac, de vreo (5) cinci luni de zile a apărut un domn **misterios** cu numele Alexandru Nieburg Dr. A venit ca medic de circumscripție. Atât numele cât și înfățișarea îl trădează de a fi jidan. **E venit din Rusia. Nu are acte. Se laudă că a fost general în armata rusă. Nu este cetățean român căci nu are stagiul cerut prin lege și constituție.** Se dă de pretenul unui oarecare domn ministru. In schimb este prietenul unui om de serviciu a d-lui ministru, și care poartă și el numele românesc de Iancu (recte: Finkelstein).

Acest Dr. Al. Nieburg, după ce s'a stabilit în Pesac, după patru luni și-a început opera de bolșevizare. A început atacul contra conducătorilor poporului, apoi contra administrației comunale, contra școalei, bisericii și contra moralului public în școală. Intreg planul său de luptă a fost ca să **nimicească autoritatea intelectualilor slujbași sau funcționari** cu diplomă, divizând poporul și spunând că diplomele sunt nimicuri. Nu a cruțat în epitete calomnioase nici pe prefectul județului Dr. Iuliu Coste, nu pe primarul comunei pe consilierii comunali, despre ce s'a făcut denunț atât la Consiliul de război cât și la Prefectura județului.

In timpul ce în Pesac grasa epidemia de difterită, d-l medic de circumscripție făcea voiaj la București, pentru afaceri, nepăsându-i că se îngropau zilnic copii bieților români, **și concediul nici nu și l'a luat dela medicul județean,** care știind de epidemie, nu ar fi consimțit la depărtarea lui din comună, — ci și l-a cerut dela d-l Inspector Dr. Spiru din Arad.

Mă întreb și se întreabă cu mine o comună românească întreagă: SE POATE CA IN PESACUL ROMANESC SĂ FIE DENUMIT MEDIC DE CIRCUMSCRIPTIE UN RUS, CARE INCA NU S'A LEGITIMAT CINE ESTE ȘI DE CE A VENIT LA NOI, INAINTEA MEDICULUI JUD. Dr. RUD. NEAN?

Se poate permite ca un medic, în calitate de protejat numai, să ducă o propagandă de bolșevizare între Români, fără ca Prefectura județului să nu ordone cercetare?, după ce ancheta Consliului de Războiu s'a făcut deja de mult?

Pesac, la 24 Noembrie 1927.

Grigorie Vermescu
paroh ort. rom.

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!
M. EMINESCU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In ajutorul coloniștilor din Recaș

In ședința de Sâmbătă 12 Noembrie după amiază a Camerei, d. **Adrian Brudariu**, deputat de Timiș-Torontal a făcut următoarele 2 comunicări:

„Am onoare a depune o cerere cu 5 declarații a coloniștilor din comuna Recaș jud. Timiș-Torontal, care se plâng, că deși stabiliți la colonizare încă din anul 1926 au fost șterși de pe tabloul coloniștilor și scoși din posesiune în urma unui proces-verbal din 1 Mai 1927, care nu conținea adevărul, întocmit de un funcționar al Casei Centrale.

Ei și-au ruinat averea, venind din județul Alba, comuna Lancrâm, în județul nostru la Recaș și nemai putându-se întoarce în comuna lor de origină, căci și-au vândut totul, prin măsura luată ar rămânea pe drumuri.

Cum în această situație se găsesc 274 familii, în plasa Recaș, Ciacova, Giulvăz, Gătaia, Chișoda, Lipova și Vinga, rog pe d. ministru de agricultură și domenii să instaureze alt spirit la direcția colonizărilor din Casa Centrală a împroprietăririi, care să rezolve în mod echitabil durerea și nevoile celor peste 1000 de suflete din această categorie și să dispue a fi admiși la colonizare, întru cât cea mai mare parte dintre ei au început să-și ridice case.

Vina situațiunei disperate în care se sbate această categorie nenorocită de coloniști o poartă alții și cred că e mai bine. să nu precizez cine, când am convingerea că d. ministru de agricultură este hotărât și poate să curețe GRAJDURILE LUI AUGIAS.

A doua comunicare a d-lui Budariu

Comunicarea mea se adresează domnului Ministru de Agricultură și Domnului Ministru de Comunicații.

Marți 8 Noembrie a. c., au venite la mine delegații coloniștilor din comuna eRcaș județul Timiș-Torontal, uc păsurile lor, pe care la rândul meu le transmit Domnilor Miniștri pomeniți mai sus, cu rugămintea, de a li aduce o grabnicg alinare.

Și pentru că am o responsabilitate morală de care sunt dator să mă descarc, mă văd nevoit să aduc la cunoștința guvernului plângerea coloniștilor din Recaș, care este și aceia a coloniștilor din întreg județul.

In comuna Recaș județul Timiș-Torontal, au fost colonizate 33 familii de ardeleni de lângă Alba-Iulia, din comuna Lancrâm.

In urma șicaniilor de tot felul, pe cari le-au îndurat din partea celor ce aveau misiunea acolo să-i ajute și să-i încurajeze, 13 familii s'au ruinat ajungând cerșetoare, iar 20 de familii au rămas definitiv stabilite în comuna Recaș, unde au început a-și ziid case, cu bani împrumutați cu camătă de pe la bănci.

Căsuțele lor neterminate încă, vor fi ruinate și năruite de ploi, zăpadă și ger, dacă nu li se vine grabnic în ajutor spre a le acoperi.

Au nevoie în acest scop de lemne.

Socoteala pe care și-o face Cassa Pdurilor arendând pădurile Statului pe mai nimica la samsari castrați de suflet românesc, și refuzând lemnul trebuitor coloniștilor pentru întemeierea gospodăriilor los, este o socoteală greșită și păgubitoare economiei naționale și asupra căreia voi reveni printr'o interpelare.

Cum însă iarna bate la ușă și cum căsuțele coloniștilor trebuiesc urgent acoperite, ca să poată ierna în ele, rog pe domnul Ministru de Agricultură și Domenii, să se inspire din art. 115 și 116 din Legea Agrară din Transilvania și să acorde la vreme lemnul necesar coloniștilor.

Căci cine dă la vreme, dă de două ori.

O rugăminte pentru d-l Ministru al comunicaților

Pe d. ministru de comunicații l-aș ruga să-și închipue calvarul pe care l-au îndurat cele 33 familii de ardeleni, cari împreună cu cei 94 de copilași ai lor au parcers pe jos cele 20 de kilometri dintre Alba Iulia și Recaș. Știindu-l un om de inimă u mă îndoesc, că se va înduioșa.

Și două cum a dat vagoane gratuit pentru transportul coloniștilor în Cadrilater, ca să nu se spue cum se spune să se iau două măsuri pentru două feluri de frați,, îl rugăm să acorde zece vagoane pentru transportarea gospodăriei coloniștilor din Alba Iulia la Recaș.

In ceeace privește împrumuturile ieftine și creditele pe termen lung, necesare coloniștilor este destul să amintesc, că Banca Națională găsește sute de milioane pentru întreprinderile lui SZANA, DICTATORUL financiar al Banatului și nu găsește câteva milioane pentru ajutorarea oropsiților noștri românași.

Imi place să sper că se vor lua măsuri urgente de ajutorare a coloniștilor din Banat și că nu voi fi obligat să mai revin cu o interpelare în această chestiune.

Mulțumim din partea noastră d-lui deputat A. Brudariu, pentru curajul ce l'a avut, ducând în discuția Parlamentului, pe jidanul botezat Szana, dictatorul financiar al Banatului, reprezentantul lui Marmorosch Blank. Dorim, ca d-l deputat să continue a arăta Parlamentului cine este Szana și tovarășii săi. Vom reveni.

Un apel pentru monumentul lui Horia, Cloșca și Crișan

Profesorii școalei normale din Caransebeș au lansat următorul apel:

Două sunt momentele inspirațiilor sublime: unul e cultul momentelor de mărire din trecut și altul e cultul nădejdiilor pentru viitor. Din aceste două se plămădește conștiința națională, de care nu poate abzice decât un neam care s'a destinat pe sine mizeriei și servilismului.

Să facem cultul momentelor de mărire din trecut, este via noastră dorință atunci când apelăm la toată românimea conștientă să contribue cu toți pentru ridicarea monumentului legendarilor eroi ai neamului: Horia, Cloșca și Crișan.

Glasul răsleț al unei comune din munții Apuseni, care a făcut la primul apel în această chestiune, rămânând glasul celui ce strigă în pustie, am luat noi buciumul românismului și facem un călduros apel către toți cei buni ai neamului să-și dea obolul lor pentru cultul marilor eroi a premergătorilor merei revoluții franceze a acelora cari prin supremul lor sacrificiu au ridicat demnitatea națională și au revendicat drepturile călcate ale poporului.

Contribuirile să se trimită direcțiunii școalei normale de băeți din Caransebeș care a contribuit pentru monument cu suma de 5222 lei. Numai un neam care știe aprecia pe marii săi bărbați a meritat să-i aibă.

Caransebeș la 10 Noembrie 1927

Iuliu Vuia, director, dr. Constantin Popescu, Antoniu Fequeus, Traian Țunea, Teodor Șandru, Nicolae Tomiceiu, Popa Remus, Gheorghe Neamțu, Alexandru Bușlu, Hugo Wehry, Sever Boșcani, Gheorghe Stoica, Ștefan Manoliu, profesori.

Situația exproprierii și împroprietăririi în jud. Caraș

Acum câteva luni, a fost numit d. judecător Nicolae I. Ionașcu, președinte al comisiunii de expropiere și împroprietărire. D-sa, împreună cu d. Carol Giuga, secretarul comisiunii își dau toate silințele ca această operă, cel mult în timp de 3-4 luni să fie terminată.

Verificându-se dosarele de expropierea moșiilor de pe teritoriul județului Caraș, s'a constatat că împroprietărârea s'a făcut în comunele: Berliște, Brezou, Brroșteni, Nicolint, Rusova-Nouă, Rusova-Veche, Vrăniuț.

Dispozitive de parcelare s'au dat în comunele: Ciuchici, Comoriște, Fosotic, Iertof, Macoviște, Merciria, Mircovăț, Oravița-Română, Răcășdia, Răchitova, Sasca-Română, Slatina-Nera și Ticvaniul-Mare.

Hotărârile de expropiere au rămas definitive în comunele: Altiverk. Agadici, Bărbosul, Biniș, Bogoduit, Bocșa-montană, Bocșa-Română, Brebul, Cacova, Carasova, Câlnic, Calina, Cărbunari, Ciclova-Montană, Ciclova-română, Ciudanovița, Clocotici, Caronini, Cuptoare Secul, Daclin, Domaro, Divici, Delnițești, Dognecea, Ezeriș, Gârliște, Garnia, Greovăț, Iabalacia Ilidia, Izgar, Jitin, Câmpu-Lung, Lescovița, Lupac, Maidan, Măceu, Monion, Moldova-Noua, Moldova-veche, Ocna de Fer, Padina-Matei, Pojeiena de Sus, Pojeiana de jos, Radimna, Ramna, Reșița-Română. San-Helena, Socolovăț, Saceni, Socolari, Surducul-Mare, Moldovița Stinăpart, Susca, Tirol, Terova, Valeadeni, Valeaepai, Vasiova, Văliug, Vodnic și Zlatița.

In aceste comune, inginerii geodezici n'au făcut schițele de defalcare din care motiv nu s'a putut întabula dreptul de proprietate al Statului asupra moșiilor expropriate și nici dispozitive de parcelare nu s'au putut da.

S'a făcut un riguros raport d-lui inspector general geodezic din Transilvania, pentru a delega ingineri.

Lipsesc dosarele de expropiere ale comunelor: Apadia, Dezești, Dulău, Ierzig, Jidovin, Fârliug, Târnova, Valea-Mare, Vermeș, Zorlențul-Mare, Bozovici, Bănia, Borloveni-Vechi, Dalboșeț, Gârbovăț, Lăpușnicul-Mare Liubcova, Pătaș, Prigor, Pripileț, Putna, Ravensca, Sichevița, Șopotul-Vechi, Berzasca, Belobrești, Ciorda, Gornea și Vrani.

Aceste dosare, se găsesc parte la comitetul agrar și pe la comisiunile județene, de unde s'au și cerut.

Urmează să se facă expropierea în com. Năidaș și Cusici.

Itinerarul fixat pe luna Noembrie e următorul:

La 18, împroprietărirea la Comorâște. Se vor da dispozitive de parcelare: la 23 în Petriola: la 25 în Potoc: la 28 în Ticvaniul-Mic: la 30 în Steierdorf: iar la 1 Decembrie se va face împroprietărârea în comuna Iertof.

D. președinte al comisiunii a declarat că va stărui, ca îndreptățitii la împroprietărire din acest județ, chiar în primăvara anului 1928 să fie puși în stăpânirea loturilor.

Parastas pentru pomenirea Ecaterinei Teodoroiu

Din inițiativa d-nei Dimitriu, directoara școalei primare de fete nr. 4 din Brăila, s'a oficiat în ziua de 20 l. c. la biserica Sf. Ion un parastas pentru pomenirea eroinei Ecaterina Teodoroiu.

Au oficiat protereul și câțiva preoți.

După terminarea serviciului divin, d-na Dimitriu a vorbit despre Ecaterina Teodoroiu, îndemnând pe auditori să-și desăvârșească educația pentru cultul patriei cu aceeași râvnă și devotament ca eroina neamului nostru.

Preotul Croitoru a vorbit de actele de eroism ale Ecaterinei Teodoroiu.

D. maior M. Eliat compară actele de eroism ale Ecaterinei Teodoroiu cu actele Ioanei d'Arc a Franței.

Onorurile au fost date de o companie de soldați în frunte cu muzica reg. 38 inf.

O epistolă anonimă

Primesc la redacție o epistolă anonimă cu următorul text:

Domnule Director,

Intreg orașul vorbește de *porcăria medicului evreu Dr. Lampel din Timișoara, care se zice că* **în sala lui de consultație a violat o fată, și ar fi umplut-o de blenoragie.** Informații puteți primi dela medicii români ai casei cercuale, dela Parchet și dela Sindicatul muncitorilor. Acest medic are legături de pretenie cu cei mai înalți funcționari din Timișoara.

Vă felicit pentru curajul cu care ați scris de măcelarul Diel.

Un Spectator.

Mulțumescd-lui „Spectator" pentru informația dată, cât și pentru felicitările sale. Promit, că mă voi interesa de cazul amintit și dacă cele afirmate corespund adevărului, voi informa publicul prin prezentarea datelor precise în gazetă.

A. Tieranu.

Nici un ac dela jidan!

Primăria municipiului Timișoara.

No. III 31029—Dp.
din 14 Nov. 1927.

LICITAȚIE PUBLICA

Tramvaiele comunale din Timișoara au lipsă de 1200 buc. șaboți de frână conform caetului de sarcini, care se poate vedea la direcțiunea Tramvaielor comunale.

Pentru procurarea acestor șaboți se va ține în ziua de **3 Ianuarie** 1928 o licitație publică în Biroul licitațiilor publice al Primăriei municipiului Timișoara.

Ofertele închise și sigilate prevăzute cu o garanță de 10% din suma oferită în numerar ori în efecte de stat se vor înainta la data licitației.

Ofertanții vor aminti în ofertele lor că cunosc condițiile stipulate în caetul de sarcini și le acceptă.

Timișoara, la 8 Noemvrie 1927.

Primăria municipiului Timișoara.

Primăria Municipiului Timișoara

No. III. 32775 Dp.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

Primăria municipiului Timișoara dă în intreprindere executarea lucrărilor de săpare din dosul Sanatorului Parc și anume:

Săparea a cca 4000 m³ pământ din vechiile dealuri de fortificație situate în dosul Sanatorului Parc și transportarea acestui pământ în așa numita Balta Verde din circ. V. și planarea lui pe lângă folosirea liniei ferate înguste existente și a vagonetelor puse din partea Serv. tehnic la dispoziția antreprenorului.

In scopul acesta se publică licitație pentru ziua de **13 Decembrie a. c. ora 10 a. m.** în conformitate cu art. 70—80 din legea asupra contabilității publice, în Biroul Serv. economic al municipiului.

Amatorii vor prezenta la această dată ofertele închise, sigilate și prevăzute cu o garanție de 6% numerar sau efecte de stat, a sumei oferite.

Caetul de sarcini și devizul se pot vedea la Serv. tehnic com.

La licitație se admit numai firme de branșă.

Timișoara, 24 Noev. 1927.

Primăria Municipiului Timișoara.

România în producția mondială a grâului

Producția de grâu a Român conform cu statistica internațională, reprezintă o cotă foarte mică în producția mondială, cu mai mică decât producția dinainte de război.

Astfel, în anul 1925, cota producție a României reprezin 2,7 la sută din producția lumii.

In 1926, comerțul mondial grâu, se cifra la 1.860.000 vagoa din care abia 17 mii vagoane prezenta exportul României, eace înseamnă o cotă de 0,9 sută din comerțul mondial.

Din cercetările făcute de orgnele autorizate, s'a constatat există numeroase județe în țacari erau altădată adevărate gnare și cari nu mai produc acu de cât 25 la sută, din ce prodceau altădată; ba chiar sunt dețe, unde numeroase terende agricultură, cari erau semăte cu grâu, sunt întrebuințate tăzi pentru cultura de orz, ovăetc.

S'a calculat, că cultura grâul costă astăzi pe producător 7 kgr.; se știe însă că anul aces au fost perioade, când grâul s vândut sub 70 mii lei vegonul.

Citiți, răspândiți și abonați ziarul „SVASTICA BANATULUI".

Sprijinând ziarul nostru veți contribui la desrobirea economică a Neamului Românesc.

Primăria Municipiului Timișoara.

No. I. 19388/1927.

Publicațiune de concurs.

Primăria Municipiului Timișoara publică concurs pentru cuparea postului de primjurconsult al Municipiului (șef serviciului contencios) în urmtoarele condițiuni:

Reflectanții își vor înainta cererea până la 20 Decemvrie 192 însoțită de următoarele acte:

1. Estrasul de pe actul de natere,
2. Certificat medical,
3. Diploma de advocat,
4. Certificat de satisfacerea bligațiunilor militare și dovadă că este cetățean român,
5. Declarație de limbele ce noaște,
6. Certificat de moralitate.

Toate aceste documente se vor înainta în original sau copii atentice.

Postulanții cari ocupă vreo funcțiune publică, vor înainta cerrea prin autoritatea la care funcționează, cu referire de partea acelei autorități, conînând și consimțământul că autoritatea respectivă consimte trecerea în serviciul Primăriei.

Postulanții vor prezenta referințe scrise dela autoritățile sau persoanele particulare cu cari fost în relații de serviciu, sau sub a căror ordine au lucrat sau care prin situațiunea lor sunt în stare să cunoască purtarea morală postulantului.

Retribuțiunile sunt cele din clasa VII de salarizare gr. 1 sau clasa VI gr. 1, conform vechimei și serviciilor prestate în trecut de către postulant.

Numirea este provizorie iar definitivarea se va face numai după expirarea stagiului de un an.

Se atrage atențiunea reflectanților că șeful serviciului contencios, în conformitate cu dispozițiunile art. 2 alin. 4, din Regulamentul pentru aplicarea legii statutului funcționarilor publici nu poate exercita profesiunea liberă de advocat.

Timișoara, la 12 Noembrie 1927.

Primar: **Dr. Georgevici.**

Secretar: **Șagovici.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFORMAȚIUNI

Redacția și Administrația gazetei s'a mutat în Cetate, str. M. Eminescu No. 5. Rugăm pe onorații abonați să binevoiască a achita abonamentul, măcar numai o rată, cât mai grabnic, spre a ne ajutora la enormele sarcini ce le purtăm cu editarea ziarului.

Rectificare. In legătură cu articolele noastre scrise asupra primpretorului Weisz, aflăm din izvor sigur, că dl Weisz nu este jidan de origine, ci șvab veritabil. Rectificăm greșala comisă, dar numai întât. Celelalte rămân.

Șapte femei deputați. In Camera Comunelor din Londra se află de prezent șapte femei deputați. Astfel înțălegem nestatornicia politicei engleze și intrigile puse la cale în rândurile foștilor lor aliați: lordul Marea Roșie, conflictul italo-iugoslav, demonstrațiile italiene contra Franței, revoltele din India și Egipt etc. și avem impresia, că politica engleză este cea mai perfidă dintre toate politicile ce s'au făcut până acum în lume.

Predarea teatrului din Timișoara. Duminecă la ora 10 d-l arhitect Duiliu Marcu a predat Primărie orașului, Teatrul Comunal din localitate, în prezența dnol-lui Primar Dr. L. Georgeviciu și d-lui șef al serviciului cultural, Emil Grădinaru, a câtorva consilieri și alți reprezentanți ai primăriei. Predarea n'a avut caracter public. Ea s'a făcut în prezența reprezentanților primăriei și a celor cari au reclădit teatrul. Inaugurarea noului teatru se va face cu mare solemnitate la o dată ce se va fixa mai târziu, trimițându-se invitații Casei Regale, președinției Consiliului de miniștri, ministrului cultelor și tuturor personalităților culturale și artistice ale țării. Reprezentația de deschidere se va face cu opera „Năpasta“ a d-lui Saddin V. Drăgoi, după piesa cu același nume a lui I. L. Caragiale.

Expoziție de animale domestice. In ziua de 20 l. c. s'a deschis, în manejul cazărmii de artilerie din Timișoara expoziția de animale mici domestice aranjată de soc. „Fauna“, al cărei președinte este d-l dr. Atanasie Popovici, directorul școalei normale din localitate. La deschidere a asistat d. prefect dr. Iuliu Coste, director zootehnic regional Turtucă, doi delegați ai primăriei și numeros public. Năzuința societății „Fauna“ este să îndrumeze populația către creșterea și selecționarea păsărilor și a animalelor mici domestice.

Rusia în preajma revoluției. O telegramă din Moscova anunță că fostul ambasador sovietic, Adolf Joffe, s'a sinucis, fiind bolnav de neurastenie. Joffe și Trotzki încheiaseră cu germanii pacea dela Brest-Litovsk. Joffe era în vârstă de 44 ani. Aceeaș telegramă spune că soarta lui Trotzki nu este sigură. Nu se știe dacă mai e încă în viață sau este arestat.

Șeful poliției secrete „Gepu“, Menjinsky, ar fi demisionat.

O spargere suspectă. Sâmbătă seara la ora 7½ poliția Timișoreană a fost sezizată de o spargere la prăvălia de antichități a jidanului cușer, Sternberg, din centrul orașului. Jidanul cușer își închide Vineri seara prăvălia și nu o deschide până Sâmbătă seara la ora 7. In acest timp s'a spart prăvălia prin pivniță. Averea jidanului a fost asigurată în suma de 2 milioane Lei. Poliția a arestat imediat pe Sternberg, având motive de suspiciune în contra sa. Se știe, că pe aici nu există asemenea îndrăzneți spărgători, deci toate împrejurările vorbesc în defavorul jidanului. Așa se vede, că prima bănuială a poliției se va dovedi, de realitate.

Arestarea unei proxenete. La Caransebeș a fost arestată femeia Elena Borlovan, zisă Rață cunoscută în Caransebeș, împotriva căreia d. prim-procuror Emil Radian, în urma cercetărilor făcute, a deschis acțiune publică, pentru că se ocupă su procurarea de fete tinere, celor cari o plătea bine. După ce d. judecător de instrucție. D. Gheorghiu i-a luat interogatorul, numita a fost depusă în închisoarea centrală de corecție. Tribunalul i-a confirmat mandatul de arestare.

Impresionanta nenorocire din Ciacova. — Fetița Marioara Momir, de 6 ani, din Ciacova, se află cu mama ei lângă foc. Intr'un moment când mama ei lipsea, fetița s'a apropiat atât de mult de foc, în cât i s'a aprins cămășuța. Mama ei, întoarsă a încercat să-i rupă hainele, dar era prea târziu, căci fetița a murit în scurt timp, în urma arsurilor.

A fost condamnat la închisoare și 20.000 Lei amendă, brutarul jidan Strul Segal, din Botoșani, pentru speculă.

Alcoolismul în nordul Ardealului. In fiecare an, din județele Satu-Mare, Sălaj, o parte din Bihor și Maramureș, se vindeau mii de vagoane de fructe. In special merele, așa zise de aur, produceau însemnate venituri locuitorilor, cari le vindeau pentru export în Austria și Germania. Dar nu numai merele de calitate superioară aveau preț, și chiar și cele mediocre erau căutate. Și din vară negustorii străini făceau contracte cu țăranii și avansau sume de bani pentru fructe. Anul acesta recolta de fructe a fost îmbelșugată, dar n'au fost cumpărători. Numai fructele de calități superioare au avut căutare, celelalte au rămas la producători. Și ca să nu-și peardă venitul, țăranii le-au transformat în rachiu. Iar acum, când a încetat munca câmpului, în ținuturile acestea se bea, se bea mult. Bea capul familiei până cade sub masă, bea soția lui, beau bătrâni, beau și cei tineri. Nici pruncii nu sunt cruțați. Ba se dă și copiilor „pălincă“, Un dascăl îmi spunea mai deunăzi că a prins copii la școală aducând țuică furată de-acasă. Toate acestea sunt îngrijorătoare. Deși condițiile de fabricarea palincei sunt legiferate, avem informațiuni, că în mod clandestin funcționează cazane, unde se fabrică noaptea otrava palincei.

O nenorocire la Doștat. Despre această dureroasă nenorocire primim spre publicare următoarele: In 30 Octomvrie a. c., pe la orele 4 d. a. un obuz rămas neexplodat pe urma manevrelor din toamnă aceasta, pe hotarul comunei Doștat, a zdrobit total opt copii tineri dela 10—16 ani. Era o jale ne mai pomenită, plângere și vaete eșeau din pieptul alor opt părinți nenorociți și o revoltă generală contra celor ce nu și-ar fi făcut dorința cu conștiențiozitate. Nu sunt chemat a constata e armata vinovată sau nu, aceasta o vor constata alții. Intreb însă, că cine va restitui paguba nefericiților părinți, dintre cari unii aveau nădejde, pentru bătrânețe, la singurul fecior ce la omorât acum de acel obuz? Oare cine e mai vinovat? Acei copii cari aflând obuzul — în neștiința lor — s'au jucat cu el, sau aceia cari l-au lăsat părăsit — neesplodat — pe hotarul comunei? Infiorătorul accident a umplut de frică întreagă comuna, nimeni nu mai cutează să iese la lucrul câmpului, cu atât mai vârtos, că circulă zvonul, că ar mai fi pe hotar încă astfel de obuze neesplodate. Cei chemați să răspundă, prin o cercetare severă, pentru liniștirea populației și să dea mângâere de lipsă părinților celor opt victime nevinovate din acest sat. Doștat la 8 Noemvrie 1927. Cu toată stima Virgil Stanciu, preot.

S'a oprit vânătoarea potârnichilor. Ministerul de Agricultură și Domenii, prin decisiunea No. 72429 oprește vânătoarea potârnichilor începând cu ziua de 15 Noembrie a. c.

Bugetul ministerului de lucrări publice. este gata. El se cifrează la suma totală de 354.869.000 adică cu 21.123,000 mai mult decât bugetul anului trecut. Totuși, la personal, nu s'a mărit nici un salariu, nu s'a creat nici o funcțiune nouă și s'au suprimat toate vacanțele. Pentru construcțiile de lucrări nu s'a admis nimic peste sumele prevăzute în bugetul trecut. Pe ce bază se fac socotelile dlui Vintilă, numai Dumnezeu mai știe.

D-l Mihai Popovici, fruntaș al partidului național-țărănist, a întrodus azi la tribunalul de Ilfov, o acțiune de calomnie împotriva ziarului „Viitorul“. După cum se știe d, Popovici a fost calomniat de oficiosul guvernului, care a afirmat că fruntașul național-țărănist ar fi jurat fals cu ocazia procesului Manoilescu, unde fusese chemat să depue ca martor.

Jidanul Iosef Ornștein excrocând mai mulți negustori în Constanța, a fost arestat.

Dramă între logodnici. Tânărul Nicu Florescu fiind logodit cu fata Maria Ciortan din comuna Călina și înștiințat cu câteva zile înainte de nuntă că logodnica sa nu mai voește să-l ia în căsătorie, s'a hotărât să se sinucidă. Inarmându-se cu un revolver s'a dus la o crâșmă din apropierea casei logodnicei, unde a beut câteva pahare de lichior ca să capete curaj, și-a îndreptat arma spre inimă și a tras. Arma deviind glonțul i-a întrat în piept și s'a oprit în podelele camerei. Recules, a plecat la logodnica sa, unde sfârșit de puteri de pe urma sângelui perdut și a sforțărilor făcute cu mersul, întrând în casă a căzut în nesimțire. Revenindu-și în urma ajutoarelor date de cei ai casei, a fost transportat la spital. Ingrijirile medicale l'au pus pe Firescu în afară de orice pericol. Logodnica având suprema dovadă a dragostei, îl îngrijește pentru a face nunta cât mai repede.

Directorul General al Vânătoarei la Timișoara. D-l Comârzeanu, directorul general al Vânătoarei se află de câteva zile la Timișoara.

Prefectura jud. Timiș-Torontal

No. 29500—1927.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de **10 Decemvrie 1927, ora 12 a. m.** se va ține la serviciul economic al Prefecturii județului Timiș-Torontal (etaj I. camera 61) licitațiune publică cu termin scurt pentru procurarea unui „Dinamo“, a diferite reparațiuni și instalațiuni ce sunt de efectuat la spitalul județean din Lipova.

Valoarea devizului e de lei 116.520·— adecă: Unasutășasesprezecemiicincisutedouăzeci lei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83 a legii contabilității publice și cu condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Concurenții vor depune odată cu ofertele lor timbrate conform, legii, închise și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Oferte în valută forte și supraoferte nu se admit.

Devizul, caetul de sarcini, cum și orice alte informațiuni relative la aceste reparațiuni și instalațiuni se pot obține în zilele de lucru între orele 8—14 dela serviciul economic al județului (et. l. 61).

Timișoara, la 21 Noemvrie 1627.

Prefect, **Indiscifrabil.** șeful serviciului, **C. Moise.**

Din viața satelor noastre

Buzad. Ni se comunică, că în pădurea statului se află în serviciu doi pădurari și un brigadier silvic, cari sunt neamuri! Pantelie Jiconi, brigadierul de control este socrul pădurarului Gheorghe Giuchiciu și e văr cu pădurarul Mila Nicoli. Când se face inventarul vre-unui parchet, vine dl brigadier și își controlează neamurile. Nu ni se comunică nici un act de ilegalitate, totuși în interesul statului cerem, ca aceste trei neamuri să fie împărțite în alte servicii, ca să nu poată exista nici o umbră de bănuială asupra lor, că ar manipula în mod necinstit averea statului. Rugăm On. RegiuneSilvică din Arad, ca să ia măsurlie cele mai urgente pentru împărțirea lor.

*

In ziua dn 12. Nov. săteanul Vasilie Vinchi a primit rachiu dela soacră sa. Sărmanul a beut și peste cinci minute a căzut la pământ înveninat. Auzindu-se vestea prin comună, câțiva oameni au alergat la dânsul și i-au dat primele ajutoare: i-au dat lapte etc, prin care și-a venit în fire. Rugăm autoritățile să pedepsească criminala soacră și pe acela, care i-a dat otrava.

*

In ziua de 10 l. c. notarul comunal Carol Moroviț a convocat consiliul comunal pe ora 16. La ora fixată consiliul s'a adunat, iar dl notar a plecat la vânătoare. Până la ora 18½ au stat consilierii și l'au așteptat. Având în vedere, că țăranii mai au și alte ocupațiuni, rugăm pe dl Prefect al județului să pedepsească pe străinul Moroviț, pentrucă își bate joc de nația noastă românească. Nu se poate tolera, ca Moroviț să trateze pe consilierii români, ca pe servitorii săi!

*

Se zice, că fierarul Iohann Buhăr, venit nu de mult în comună exercită și meseria de tinichigiu, pentru care nu plătește nici un impozit. Rugăm Onor. Administrația Financiară, ca să perceapă impozitul legal dela Buhăr și să nu le fie frică că-i va denunța la Liga Națiunilor.

Izvin. Primim o plângere din partea sătenilor, că jidanul M. Kominik, din Topolovățul-mare, seduce lumea prin agentul său, care provoacă pe săteni să-și vândă porcii cu 32 Lei chilogramul. Cere să se ducă porci mai grei de 100 chilograme, când colo, cei mai ușori de 120 chilograme îi refuză. Oamenii seduși pierd timpul înzadar, iar jidanul aruncă vina asupra agentului și sfătuește pe țărani, ca să-l bată. Cum să-l bată natia, când unul află nicăiri?!

Jebel. Săptămâna trecută au vânat pe terenul comunei dnii Dr. C. Petroviciu judecător și frații Loichiță. Auzind o detunătură de armă străină pe terenul lor, s'au îndreptat în direcția de unde s'a auzit detunătura și au aflat pe un șvab împușcând un iepure. Șvabul vâna cu un ogar, cea ce este oprit și se pedepsește. Au desarmat pe șvab și s'au îndreptat cu dânsul spre postul de jandarmi spre a i-se dresa actele de dare în judecată. In acel moment sare un iepure și ogarul se aruncă după el. Ogarul a fost ucis pe loc. La dresarea actelor s'a constatat, că *braconierul este paznicul de vânat al societății „Fazanul“*, pentru terenul comunei Leibling și s'a aflat un iepure împușcat în straița lui. A dat de dracu. Și societatea „Fazanul“ îl va da în judecată pentru faptul că posedă ogar și'l folosește la vânătoare.

Lonca (Hunedoara). Elevul Moise Dezsi, în etate de 8 ani, din Lonca, găsind un cartuș de dinamită și jucându-se cu el, cartușul a exploadat, retezându-i mâinile. Victima, în stare gravă a fost internată în spitalul din Petroșani.

Lipova. In ziua de 20 Noembrie biserica dela mânăstirea Lipova și-a serbat, în cadrul unor deosebite solemnități jubileul de 25 ani dela înființare.

Parța. In ziua de 5 l. c., episcopul Grigore al Aradului a făcut o vizită canonică în comuna Parța. Cu această ocazie a ținut o admirabilă vorbire în sf. Biserică, la care a învitat și pe d-l Pascu, predicatorul baptiștilor. D-l Pascu nu a venit, fapt care a indispus foarte mult pe episcop, fiind pregătit cu o strașnică cuvântare contra baptismului. Ne miră felul cum episcopul Aradului înțelege să lupte contra pericolului baptist. A făcut o enormă greșală, când a așteptat pe Pascu în Biserică. Indispoziția sa era motivată. El mereu este indispus. Oare, când i s'a spus, că un preot distins cu brâul roșu, declară, că Hristos a fost fakir și, că nu crede în Maica Precesta, — ce o fi zis?! Oare în ce dispoziție a fost, când invitat fiind să facă o vizită canonică la frații noștri din Iugoslavia, a întrebat, că cine îi garantează viața în Banatul robit.

A. Tieranu

Rudna. La poștă se află în serviciu jidanul Herman, pe care îl somăm să nu rețină foaia noastră, ci s'o distribue imediat abonaților, căci în caz contrar îl vom da în judecată. Este o rușine că la granița de vest a țării să tolerează elemente ca Hermann în serviciul poștei române. O asemenea situație nu poate fi în folosul siguranței statului.

Sântea (Arad). Ilonca Fazekaș în etate de 32 ani, din com. Sântea s'a sinucis, aruncându-se într'o fântână. Din cercetările făcute, s'a dovedit că Ilonca era dementă.

Silagiu. Adunarea generală a sfatului școlar, convocată pe ziua de 30. Oct. a fost amânată pe 6. Nov. ne fiind membrii prezenți în număr cerut de lege. Dl preot Aron Moise, în calitate de președinte, deschide adunarea generală și dă cuvântul dlui secretar, Pavel Rămneanțu, învățător, care prezintă gestiunea anului 1926. Din actele prezentate de dl învățător Rămneanțu reiasă, că preotul greco-catolic Ion Cizmaș, a prezentat o chitanță asupra alor 26 m³ de lemne, când în realitate a cumpărat numai 20 m³. Preotul Cizmaș declară, că suma rezultată din diferința de 6³ s'a folosit pentru tăiatul lemnelor. Adunarea generelă respinge chitanța preotului Cizmaș și aprobă numai 20 m³. Se desbate apoi chestiunea școalei gr. cat. care stă închisă de un an și pentru repararea căreia, primăria comunei Silagiu a votat suma de 3000 Lei. Preotul Cizmaș a voit să folosească aceasta sumă pentru repararea locuinței sale, ce nu i-a succes. Atunci preotul Cizmaș recurge la alt mijloc: ridică suma de 16.000 Lei din banii bisericei. fără să întrebe pe cineva și își repară locuința: Zugrăvește camerele și betonează bucătăria și coridorul, etc. Incearcă apoi să obțină dela Primărie o subvenție pentru acoperirea speselor avute, dar este răspuns de primar și consiliu comunal. Văzând, că nu reușește nici aici, caută să se răsbune asupra tuturora. După vechiul său obiceiu, se pune în fruntea câtorva persoane și provoacă un rușinos scandal la adunarea generală a școalei. Scandalul degenerează în încăierare, producându-se loviri între sătenii Gheorghe Borca și Ștefan Jura. Toată răspunderea cade asupra preotului Cizmaș, care este instigatorul scandalului, pentrucă el totdeauna este în opoziție față de majoritatea satului. Preotul Cizmaș este cunoscut și în satele din jur și se bucură de un prost renume de intrigant și scandalagiu. Satul este revoltat de răutatea și impulzivitatea lui prin,

Biblioteca Centrală Universitară Timișoara

care îngreunează și situația confesiunei ce o regrezintă. Ar fi bine ca autoritățile bisericești să'l ducă în alte părți unde lumea este lipsită de cultură și s'ar lăsa condusă de scandalagii ca Cizmaș.

Corespondent.

Părerea noastră este, că asemenea elemente ar trebui desbrăcate de haina preoțească, pentrucă ele, înloc să adune poporul, îl îndepărtează dela sfintele Altare. Preoții inconștienți de chemarea lor sunt cei mai mari dușmsni ai Bisericii creștine: prin ei se nasc sectele antipatriotice etc. Forurile superioare bisericești ar face bine să delature acest rău prin sancțiuni drastice și să nu se mărginească numai la combaterea baptismului prin broșuri, neînțelese și necetite de nimeni, cum face bunaoară și episcopul Aradului. *Nu efectual, ci cauza* preasfințite fețe bisericești! Nu vorbe ci fapte, venerat consistor! L. A. N. C, care a jurat credință Bisericei noastre strămoșești vă veghia în jurul Altarelor lui Hriștos. Nu poate sta cu mânele în sân ca mamelucii și să privească cum se dărâma Altarul, pe care a jurat că'l va apăra. Vom arăta răul și vom sbiciui pe farisei, tocmai cum a făcut Hristos, care a **luptat** pentru pace și adevăr.

A. TIERANU.

Topolovățul mare. In ziua de 17 l. c. primarul Mărghitan, în oarele oficiale de serviciu, a stat la birtul văduvei Breștin — ca de regulă — și declară că poartă dușmănie față de câțiva pacinici săteni, cari nu se pun cu el la beție. Prea sus te-au ridicat politicianii Mărghitane! Dar când vei cădea de acolo, praf și cenușă se va alege din tine.

Prefectura Județului Timiș-Torontal.

Nr. 29706/1927.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Se aduce la cunoștință amatorilor, că în ziua de **12 Decemvrie 1927 ora 12 a. m.** se va ține la serviciul economic al prefecturi județului Timiș-Torontal (et. I. camera 61) licitațiune publică cu termin scurt de 15 zile pentru livrarea a diferite albituri, pături, instrumente medicale și substanțe chimice pe seama spitalului județean din Sânnicolaul-mare.

Valoarea totală a devizelor de Lei 201.763 adică Douăsuteunamiișaptesutețasezecitrei Lei.

Ofertele timbrate conform legii, închise, sigilate și fără drept de supraofertă, precum și garanția de 6% asupra sumei oferite, în numerar sau efecte garantate de stat se va înainta serviciului economic al județului până la data licitațiunei publice.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Oferte în valută forțe nu se admit.

Devizele caetul de sarcini, cum și orice alte informațiuni relative la aceste livrări se pot obține în orele de lucru dela serviciul economic al județului (Et. I. 61).

Timișoara, la 28 Noemvrie 1927.

Prefect: **Indiscifrabil.** Șeful serviciului, **C. Moise**

CINEMA

CETATE: 28 și 29 Nov. — APOLLO: 30 Nov. și 1 Dec.
CONCORDIA: 3 Decemvrie

CARMEN

Mare film francez al casei „ALBATROS“. După PROSPER MERIMÉE.

Regia: **Jacues Teyder.**

Filmul a rulat și rulează cu cel mai mare succes în toate cinematografele mari din lume.

In rolul titular: **Racuel Meller.**

Monopol: Adria-Film, București.

ECONOMICE

Franța își protegueşte grâul

Dreptul de vamă asupra chintalului de grâu străin, care a fost de 7, apoi de 25 franci, a fost ridicat de azi dim., la 35 franci.

Această urcare e hotărâtă spre a da satisfacție agricultorilor, cari se plâng, că prețul grâului francez a scăzut de un an cu 100 franci.

Știrea urcării a pricinuit la bursa de comerț o urcare a prețului de grâu cu $2^1/_2$ franci.

Așa înțălege un guvern cuminte să sprijinească agricultura sa. Nu ca la noi, unde se pun taxe de export asupra produselor agricole, pentru a le scădea din preț și a favoriza specula.

Guvernanții noștri, cari înțăleg să imite toate măsurile proaste ale țărilor mai civilizate, nu au norocul de a nimeri vreodată și o măsură bună și înțeleaptă. De aceea ne merge așa de rău și sărăcim din zi în zi.

Alimentația vitelor și politica agrară

Prima cauză care determină desvoltarea unui organism animal este ușurința cu care își poate satisface nevoile existenței și mai ales o alimentație completă. Acest principiu este fundamental pentru tot ce trăiește. El a avut un mare rol în transformările cari au intervenit în constituția animalelor de orice fel în decursul veacurilor. Dar acțiunea sa este și mai importantă când este vorba de creșterea sistematică a vitelor.

Nici o vietate nu poate trăi acolo unde una singură din condițiunile necesare existenței sale lipsește; iar acolo unde lipsește vegetația, ori ce manifestație de viață animală dispare complet.

Fiecare pământ, fiecare regiune are o floră specială, datorită climei, compoziției pământului, umezelei, etc. Și după cum flora variază de la un loc la altul, tot așa și animalele cari se hrănesc cu vegetale urmează modificări infinite, pentru că alimentația reprezintă partea cea mai importantă din complexul de cauze cari le determină existența.

Locurile sărace dela natură și cu o climă uscată, oferă vitelor o hrană puțin nutritivă și neîndestulătoare din care cauză animalele tânjesc, întârzie și nu se dezvoltă.

Pe terenurile de natură granitică unde varul și acidul fosforic lipsesc, vitele nu pot găsi în nutreturile cu cari se hrănesc, sub stanțele necesare spre a-și forma un sistem osos destul de dezvoltat.

In pământurile văroase, bogate în humus, acid-fosforic și cu o climă destul de umedă, crescând o vegetație bogată, vom găsi și vite de talie mare, precoce și producătoare de lapte și carne.

Deci animalele perfecționate, ca și cele degenerate, sunt rezultatul fatal al condițiunilor de existență la cari au fost supuse. Cât merit și câtă vină are omul în această chestiune, atârnă de fiecare caz în parte.

In creșterea vitelor nu se poate obține rezultate mulțumitoare supunând vitele la un regim sărăcăcios.

Vitele de rasă nobilă, după care jinduiesc proprietarii noștri, sunt rezultatul unei hrăniri bogate.

La noi se aduc anual, din alte țări, un număr mare de tauri și vaci de prăsilă. Afară de rare cazuri, rezultatul general a fost nemulțumitor. Cu toate acestea, lumea agricultorilor noștri este atrasă de vitele străine, pe cari le văd și le admiră în călătoriile lor.

Nu rar vedem proprietari de moșii, recunoscuți ca vechi și pricepuți agricultori, aducând vaci englezești și apoi aruncându-le într'un coșar, iar drept mâncare, paie și coceni.

Rezultatele nu pot fi de cât rele. Acum când Ardealul este al nostru, mulți se duc și aduc vite de acolo. Cunosc cazul unui proprietar care a cumpărat 5 vaci și un taur Simenthal și după o întreținere rea de câteva luni, a ajuns să ia 2—3 kgr. de lapte. Asemenea cazuri din nenorocire sunt foarte multe.

Pentru țara noastră mijloacele de a avea vite bune sunt: O hrănire bogată și selecțiunea, alegerea și împărechea celor mai bune exemplare. Numai când aceste metode nu vor mai da rezultate bune va trebui să căutăm altele. Oricine va încerca să facă salturi, greșește. Dacă pentru punga sa nu este prea mult, pentru ideia pe care o compromite este destul.

O statistică stabilită în 1808 de Olivier Texier, arată că într'o regiune oarecare greutatea boilor de măcelărie era între 300—350 kgr. Astăzi aceleași vite cântăresc 800—1000 kgr. Această minune este datorită omului: selecțiune și supra-alimentație. Nici o vorbă despre încrucișeri.

Inginerul agronom Gouin adaugă: „pentru a îmbunătăți vitele nu este de cât o singură metodă: să i se asigure animalului o bogată alimentație în toate perioadele vârstei sale, dar mai cu seamă în epoca tinereței, când organismul se dezvoltă. Incrucișarea și selecția vine pe al doilea plan, ca metode auxiliare“.

Tot despre încrucișare marchizul de Dompiere spune: „dacă se cere reproducătorilor de rasă, pe cari îi încrucișem cu vitele noastre degenerate, să comunice descendenților calitățile moștenite de ei, să nu pierdem din vedere că, odată cu aceste calități, produșii căpătați vor avea mai mari pretenții, susceptibilități și cerințe“.

Vedem deci că în Franța, unde oamenii știau să îngrijească de vite, este totuș socotit ca ceva primejdios să aduci vite dintr'o regiune deosebită, spre încrucișare. Concluzia este că metoda cea mai bună este tot selecția și alimentația.

La noi, d. Eduard Grant a făcut o încercare doveditoare de acest fel. Fiind însărcinat să conducă, în jud. Ialomița, o stațiune zootechnică, a supus la același regim o serie de vaci englezești și una de vaci românești, cumpărate la întâmplare. La vârsta de un an viteii au fost cântăriți: Cei englezești au cântărit 350—400 kgr., iar frații lor românești 300—350. Acest rezultat arată îndestul câtă precocitate posedă vitele noastre, și ce posibilități oferă crescătorului inteligent.

Cu toate acestea nu numai agricultorii noștri se păcălesc importând vite străine, dar într'o mai largă măsură statul continuă să facă acest lucru. Cel puțin Camerele agricole se iau la întrecere spre a aduce tauri de prăsilă; țin ca la un punct de onoare să aibă cel puțin un taur străin în județ.

Creșterea și îmbunătățirea vitelor noastre trebue să înceapă cu cultura nutreturilor în general și cu aceea a lucernei în special. Când vom avea 10 la sută din suprafața arabilă semănată cu lucernă, criza agricolă ar fi pe jumătate rezolvată. S'a spus și se spune, ca o rugăciune de toate zilele: „faceți ca fiecare țăran să aibă pogonul lui de lucernă“...

Aurel Popescu

Vârsta animalelor.

Naturaliștii înregistrează ca foarte excepționale cazurile de longevitate la o pisică ce a atins vârsta de 22 de ani și la o cățea care a trăit 28. Caii ajung câte odată la 50 de ani și se știe unul care a murit la 62. Măgarii dau exemplul cel mai impresionant. Pot fi centenari și unul a murit la 106 ani. Catârii nu trec de-o jumătate de veac. Din aceste statistici s'a tras concluzia că ierbivorii trăiesc mai mult de cât cornivorii.

—

Prețul banilor:

1 Franc francez . .	Lei	6·37
1 Pengő ung. . . .	„	28·42
1 Marcă germ aur .	„	38 72
1 Schilling austriac .	„	22·88
1 Dolar	„	162·—
1 Liră sterlină . . .	„	791·—
1 Liră italiană . . .	„	8·83
1 Cor. Cehoslovacă .	„	4.81
1 Dinar	„	2.86
1 Franc elvețian . .	„	31·30
1 Zlot polonez . . .	„	18·—
1 Levă Bulgărească .	„	1·10
1 Liră turcească . .	„	86·—
1 Drahmă grec. . .	„	2·30
1 Franc belgian . .	„	24·80

Prețul cerealelor

Petru Barbu, Timișoara, II, str. S. Micu 3.

Grâu (100 Kgr.)	710—730	Lei
Ovăz	510—550	„
Orz	560—610	„
Porumb vech, .	600—659	„
„ nou .	500—570	„
Secară	600—620	„
Bicău pt. urlău	360—380	„
Fân	220—280	„
Fân de trifoi .	300—320	„
Paie de grâu .	80—100	„
Cartofi	300—500	„

Snopul de tulei bucata $2^1/_2$—3 Lei

Sfaturi

—

Cartofi mulți.

Ca să avem cartofi mulți e bine să le tăiem florile îndată ce se ivesc. In chipul acesta se vor hrăni mai mult rădăcinile și se vor face cartofi mai mulți.

Ca să ouă găinile anul întreg.

Se dă găinilor ca mâncare coaje de sămânță de in, amestecată cu tărâțe de grâu și cu făină de ghindă muiate în apă și făcute aluat.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în *românul* necinstit și înstrăinat!“

Radio

VIN
și
BENZIN
la
GH. IOVIN!

De vrei să trăești mulți ani,
Să bei vin de Drăgășani.

DEPOZIT:
TIMIȘOARA
III, Spl. stâng al Begheiului 1

Mica Publicitat

Un cuvânt 2 Lei. Cu litere gro... 4 Lei.

Cel mai mic anunț la Mica Publ... cate costă 40 Lei.

Tutungerie românească Mih... Condali Timișoara, Cetate, S... Primăriei No. 7. *Români sp... jiniți pe comercianții romă...*

„Svastica Banatului“ și „Ap... rarea Națională“ se află sp... vânzare în tutungeria d-lui ... Condali, Cetate, str. Primăriei...

Meditații. Student în ultimul ... al Școalei Politechnice pre... lecții de limba română, france... engleză și Matematici în m... avantajos. A se adresa la zi...

O moară nouă sătească, m... tabilă, de vânzare. Două p... rechi pietrii 36 țoli, una pent... urlău și una pentru făină de gr... cu sită „Radiol“, două transm... sioane, un urluitor de porum... cuciocan „Internațional Nr. 1... așezate pe postament puternic ce se poate demonta și mut... Transmisiuni și roțile necesar... Informațiuni la Administrația zi... rului.

De vânzare o garnitură ... îmblătit (treerat); un mot... de benzină sistem „MÁV“ ... HP putere. O batoză „Clayto... Schuttleworth No. 6“, un cânt... decimal, curele, etc. Informații... la Administrația ziarului.

•

Rugăm pe toți prietenii și a... pozitarii noștri, cari primesc m... multe numere din gazetă, ca s... le vândă cu exemplarul și la fin... fiecărei luni să ne trimită sum... incasată, cât și exemplarele r... mase nevindute. Rugăm pe fi... care să binevoiască a ne comuni... câte exemplare să-i trimitem să... tămânal.

•

Cine vrea să vândă săptămâ... nal, la sate, gazeta noastră ... bucata, acela să se adreseze a... ministrației și să ne scrie, că... numere să-i trimitem.

„SVASTICA BANATULUI“
va lupta ca **România să fie românilor!**

•

Cetiți, răspândiți și spri... jiniți „Svastica Banatului“

Primăria Municipiului Timișoara.

Nr. III. 32774 Dp.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Primăria municipiului Timiș... ra dă în întreprindere executare lucrărilor necesare peutru drum... nou în izlazul din circ. V. înc... până dela strada Timocului pân... la Calea Torontalului și anume:

1. Cca 3000 m³ terasament... săpătură împreună cu transportare... lunghitudinală a pământului ... formarea corpului drumului no... cu lățimea fixată din părtea Ser... viciului technie.

2. Săparea a cca 6000 ml. d... șanțuri împreună cu transportare... pe corpul drului nou a pământulu... scos și

3. Furnizarea și plasarea a cc... 150 ml. țevi din beton cu diferi... profile inclusiv toate materialel... necesare.

Pentru acest scop publică lici... tație pentru ziua de **13 Decem... vrie 1927 ora 10 a. m.** în con... formitate cu art. 70—80 din lege... asupra Contabilității publice, ... Biroul serv. economic al munic... piului.

Amatorii vor prezenta la aceas... dată ofertele închise sigilate ... provăzute cu o garanție de 6% ... în numerar sau efecte de stat.

Caetul de sarcini și devizul ... pot vedea la serv. technic comunal...

La licitație se admit numai firm... de branșă.

Timișoara, la 24 Noembrie 192...

Primăria Municipiulu... Timișoara.

BCU Cluj / Central University Library Cluj